

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 K.

Félévre 6 K.

Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasábos
petitior egyszeri hirdetése
15 f. Közlemények sora 40 f.
**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**
**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**
Szerkesztőség és
:: kiadóhivatal ::Kósch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

Felhívás Sárosvármegye közönségéhez.

A világháború által tönkretett Európát a munka fogja ismét talpraállítani.

Az észnek, a szorgalomnak, az izmoknak akkora erőfeszítése fog bekövetkezni, amilyenre nem volt példa a világ népei között. Iszonyú lesz a nyomor a háború után, ezt a pusztulást is ki fogjuk azonban mi magyarok heverni s meggyőződésünk, hogy a világtörténelem legnagyobb katasztrófájából aránylag rövid idő alatt megerősödve fog az emberiség magához térni. Azaz ki fogják heverni a pusztulást azok, akik a világ újjászületésének munkájából maguk is részt kérnek s nem nézik majd ölbetett kézzel, hogy dolgoznak körülöttük az okosak, a szorgalmasak, a becsületesek. Mert *becsület dolga* lesz ezentúl, hogy mindenki kivegye a jövő nagy munkájából a maga részét s azon a téren, ahová tehetsége, képessége, ereje állítja, elvégezze a világmunkának reáharuló bár legkisebb hányadát.

„*Vége a régi szép világnak*” — sóhajtják majd a maradiak, „*most kezdünk majd egy szebb életet*” — jelentik ki önbizalommal azok, akiknek lesz erejük a romok közül a magasba tekinteni, ahonnan csakúgy, mint azelőtt, Isten kék ege mosolyog biztatón feléjük. Vagyis a Teremtő mindenhatóságába vetett erős hittel, azonban egyúttal kitartó földi munkánk eredményébe helyezett teljes bizalommal, a romok fölött sarjadzó új életet kezdve, otthont építünk a csatamezőkről hazatérő magyarságnak.

Sárosvármegyére kétszeres feladat hárul, hogy résen álljon a jövő eshetőségeivel szemben, s mint Magyarországnak a *nagy ellenség* által szétszakításra ítélt nemzetiséglakta része, meg kell mutatnia, hogy tót nyelven beszélő, de magyar lélekkel gondolkodó és hazafias szívvel érző népével együtt méltó akar maradni arra, hogy az új ezredévben is ahhoz a Magyarországhoz tartozzék, melynek mindenkor hű fia volt. A sárosvármegyei „nemzetiségeket” ne akarja senki felszabadítani, senki ne merjen minket Nagy-Magyarországtól elszakítani. Hogy azonban súlya legyen szavunknak, dolgoznunk s vagyonban erősödnünk kell. Akarunk-e becsületesen dolgozni, — Magyarországot újjáépítésében és megerősítésében akarunk-e mi is résztvenni? — ezt fogom most Sárosvármegye közönségétől megkérdezni.

A nagy magyar Kánaánhoz nem tartozunk, a sziklás, erdős sárosi föld nem ont magából szikrázó bort, aranyat érő búzát, van azonban sok más mindenünk, — nem panaszkodhatunk, — a kitartó szorgalom a sovány sárosi földön is megtermi a magabő gyümölcsöt.

S ennek a ma szinte kincset érő gyümölcsnek okos: legcélszerűbb felhasználására hívom fel Sárosvármegye minden rendű és rangú közönségének figyelmét, ajánlom fel önzetlen szeretettel munkámat, minden erőmet.

Miről van szó?

Kifejtettem én azt már egyszer régebben, hogy elszórt, eltaposott kincsek hevernek Sárosvármegye földjén szerteszét, melyekből mi csak csipegetünk, a nagy hasznot Galícia élelmes, munkás vándorló kereskedői szedik el évek hosszú sora óta szemünk láttára. Nem ócsárlom, — becsülöm őket, hogy szorgalmas kezüket szűkebb hazájuk Kárpátok mögötti távolából is ki tudták felénk terjeszteni, s tulajdonképp javunkat szolgálták, mert nélkülük még ennyi hasznát sem láttuk volna földünk saját magunk által soha fel nem ismert különleges értékkel bíró kincsének. Szabad és kell azonban annyira önzőeknek lennünk, hogy ha lehetséges, magunk végezzük el az itthoni munkát s ne adjuk ki kezünk közül azt az óriási hasznot, mely nemtörődömségünk folytán beláthatatlan évek óta idegen zsebbe vándorolt eddig s így nemcsak Sáros, hanem közvetve Magyarországot fosztottuk meg egy jelentékeny közgazdasági értéktöbblettől.

Miért ne lehetnénk mi magunk a termelők és kereskedők egyúttal? Miért ne szedjük fel és használjuk fel mi magunk az Úr-Isten által Sáros erdeiben, Sáros bár sovány, de áldott földjén a természetnek elénk szórt kincseit, holott csak le kell hajolnunk értük s összeszedve, kellő szövetkezéssel a leghálásabb fővárosi piacon magunk értékesíthetjük a legelőnyösebb áron.

S itt álljunk meg egy pillanatra!

Röviden: *Sárosvármegyei boltot fogunk nyitni Budapesten!* Írjuk össze mink van, ami másnak nincs, ami Pesten kell. Gyártsunk konzervet, gyúrjunk sárosi juhtúrót, szárítsunk gombát, főzzünk be erdei epret, málnát, fekete- és vörös-áfonyát, ridzikét, uborkát, termeljünk vajot és mézet, neveljünk szárnyast, hizlaljunk disznót, vágjunk borjút és bárányt, hozzuk forgalomba kitünő s még ismeretlen ásványvizeinket, szállítsunk vadat, pisztrángot, gyümölcsöt — *s áruljuk mindezt magunk.*

Rendezzünk be a főváros forgalmas helyén finom, szép üzletet s mint egy nagy, sárosi betéti társaság legyünk termelők és kereskedők egyúttal. A legjobb minőségű fogyasztási cikkek oly nagy tömege kerülne ezáltal árdragító közvetítők nélkül a szomszédos Galícia helyett a budapesti piacra, hogy a sárosi bolt nemcsak a megye, hanem közvetve a főváros élelmezési érdekeit is fogja szolgálni.

A részletek megvitatása, a keresztülvitel a szakemberek dolga lesz. Ezúttal csak felvetem a kérdést: ki akar velem tartani; ki akar a négyesfogat bakjáról leszállni s velem üzletbe lépni; ki akar becsületes, szorgalmas munkával a maga és gyermekei számára tisztességes úton vagyont szerezni?

Minden sárosi résztvehet származás, rang- s valláskülönbség nélkül ebben a tervezett „üzlet”-ben, aki nem szégyenli a munkát s tisztességes terméket fog tudni szállítani.

Egyelőre még csak a tervnél tartunk, mert érdemlegesen addig nem látunk a keresztülvitelhez, amíg tájékozva nem vagyunk, mi állhat rendelkezésünkre.

Annak idején majd fel fogjuk szólítani a megye közönségét annak bejelentésére, kinek milyen munkára van tehetsége, képessége; mit és mennyit fog tudni szállítani.

Nagy tömegben fogjuk beszerezni a megfelelő tartályt, edényt, üveget stb. s egyenlő ízlésű címkével (vignetta) felszerelve, szétosztjuk a munkára jelentkezők között, akik a kereskedelmi kormány által az üzlet részére rendelkezésre bocsátandó vasúti teherkocsiban, romlasi *rizikó* és késedelem nélkül fogják időnként beszállíthatni a kész anyagot s munkájuk arányában részeseznek majd az üzleti haszonban is. Ha szükség lesz rá, kisebb-nagyobb befektetési kezdő-tőkét is fogunk a szegényebb családoknak előlegezni s a készítéshez szükséges cukrot s egyebet kiosztani, hogy még a legszegényebb körülmények között élő, de ügyes, dolgozó sárosi lány- vagy asszonynak is alkalmat adjunk a munkára s a „sárosi bolt” üzleti hasznában való részesedésre.

Tegyük félre, ha itt-ott még megvolna az egykor Mikszáth által is — bár igaztalanul — kigúnyolt sárosi úrhatnamságot s maradjunk, de munka és összetartás által a szó nemes értelmében vett „Cavallérok” s irtsuk ki szívünk ből a legnagyobb magyar hibát, *az irígységet*, s erősen hiszem, hogy Sáros méltó helyet fog elfoglalni a háború után abban a nagy nemzeti elhelyezkedésben, abban a nagy rendezkedésben, mely a világra a legrövidebb idő alatt vár.

És ha majd egy-két év múlva sárosi ember a fővárosba rándul, boldog büszkeséggel fog megállni a Kossuth Lajos-utca egyik ízlésű üzlete előtt, melynek címtábláján aranyos betűkkel fog ragyogni: *„Sárosvármegyei különlegességek raktára”.*

Dobó, 1917. július 20.

Dr. Dobay István.

Szociális gondolkodásunk kérdéséhez.

Azt hisszük, nem felesleges a mai világ-
égésben szociális dolgokról elmélkedni. Sőt
ellenkezőleg azt mondhatni, hogy szük-
séges. Mert ugyan ki feledkezhetnék meg
arról, hogy a jelen háború előtt (talán
ennek bevezetéseül!) sok igen szép, vagy
legalább is igen csábító szociális tanok-
nak hangjait hallottuk zengeni, s íme tet-
szetős dallamaikat már hároméves háború
ágyúörgései váltották fel.

A kettős orchesterben olybá tűnik fel
a nagy hangverseny, mintha a világszerte
égető társadalmi problémák fejtegetőinek
dörgelemes akkordjait a szívek grammo-
fonjai helyett az ágyúcsövek fogták volna fel.

Azt mondhatnák sokan, hogy helyesen,
mert hiszen az ágyútűznek kell azt kitenni,
amit a szociális teóriák úgy az egyes
emberek, mint a nemzetek közti viszony
megrontására jól-rosszul alkottak s az
egész emberiséget a hallatlan vérfürdőt
teremtő végzetes összeütközésekbe ker-
gették. A még sohasem látott vérengzések-
nek kellett szociális álmainkat, illuzióinkat
szétfoszlatni s emellett a homályból új
kétségeket támasztani, vajjon a szörnyű
felfordulásból kezd-e új és üdvösebb szo-
ciális gondolkodás kialakulni. Még pedig
egész vonalon, nagyban és kicsinyben!

Nem a világpolitikát tartjuk itt első-
sorban szemünk előtt, amelynek mindig
voltak és lesznek gordiuszi csomói, amiket
erőszakkal kell kettévágni, hanem értjük az
embereknek történeti, nemzeti, házafias stb.
eszméik keretén belül mozgó társas élet-
nyilvánulásait, mint azokat a csírákat,
amelyek a népek életének terebélyesebb
gyümölcsfáit növesztik. S itt csakugyan
azt kell kikutatnunk, vajjon úgy a kisebb,
mint a nagyobb társadalmi egységekben
mennyiben érvényesül a közérdekeknek

való egyéni alárendelés elve, mily mérték-
ben tudja lefokozni a kisebbség a saját
igényeit a nagyobb tömegek jogaival és
hatalmával szemben. Ez a kutatás annyira
szükséges, hogy ennek segélyével fogjuk
tudni megállapítani, igaz-e azoknak az
állításai, akik szerint a jelen áldatlan háború
nem a népek, tömegek, hanem a bizo-
nyos mérvű szeparatizálódással dolgozó
diplomácia műve. Sokkal mélyrehatóbb
vizsgálódás döntheti el a komplikált tudás
könnyen szakadó fonalaiból szőtt kérdést,
semhogy erre ezen rövid cikk keretében
vállalkozhatnánk. Ám ha valamikor ezen
állítás igazsága ki fog derülni, akkor ezen
háború a legszörnyűbb bűnnek fog bizo-
nyulni a béke áldásai után epekedő egész
emberiség létérdekei ellen. Akkor az álta-
lános választójog, ha csakugyan valóra fog
válni, máris perdöntő ítéletet jelenthet
azokra az emberiség sorsát intéző körökre,
amelyek ezen fergeteges háborút előidéz-
ték. Ám tagadhatatlan, hogy ez a meg-
rendítő háború az összeütközéseknek új,
igen tövises konstellációit teremtette meg
ama mindennapi dúló létviaskodásban is,
amelyet az egyeseknek kapzsisága oly
elkeseredetté tett a sokaságra, a csoport-
okra, egyesületekre és testületekre nézve.

A fronton aligha esik több gránát az
ellenség fejére, mint amennyi szitokszó,
kemény átkozódás hull azokra az egye-
sekre, akik százezrek károsodásával oly
rövid idő alatt milliókat vágta zsebre
s álomnál is merészebben mihamar kimoz-
díthatlan töképezések lettek. Ám mégis
kifakadásainkban ne legyünk igazságtal-
lanok irántuk, mert hiszen igenis saját
tehetetlenségünk is engedte nagyra nőni
őket! Elvégre is sötétben minden tehén
fekete! . . .

Itt nem boncoljuk azt a töméntelen
sok akadályt, amely mindnyájunknak úgy

téves úton járó és úgynevezett társas
gondolkodásában, nemkülönben a kötete-
ket kitevő törvénycikkekben, hatósági ren-
deletekben fennforog arra nézve, hogy
igenis érvényesülhessen az a szociáletikai
elv, hogy ha lehetséges és szabad vállal-
kozó szellemmel *egyeseznek* milliányi hasz-
not biztosítani maguknak, ne legyenek
sokféle módon gátolva *együltesen* ugyanezt
elérni összeállással a nagyobb tömegek,
csoportok, egyesületek és testületek sem.

Mondom, nem boncoljuk ezeket az aka-
dályokat azért sem, mert hiszen ezeknek
igen nagy hányada benne van mindnyá-
jünkban, nem egyszer társellenes gondol-
kodásunkban; csak jól kell megvizsgálnunk
önmagunkat s nem is oly nehezen fogunk
a gátló körülményekre juthatni. Hanem
azt igenis meg kell állapítanunk, hogy ha
a testünket, lelkünket izgató életszükségből
nem tesszük sajátunkká a szorosabb társas
szövetkezés szabályait, akkor a Bourget-ek
és Sorel-ek szindikalista elvei üres edé-
nyek, tátongó dobozok lesznek ránk nézve,
amelyeket nem mi, hanem a hirtelen meg-
gazdagodottak lesznek hivatva nekünk
méregdrágán megtölteni, hogy nagy ügy-
gyel-bajjal valahogy tengődjünk ebben az
emésztő drágaságban. Mert hát a társa-
dalmi léttörvény brutális megsértéséből
létrejött háború tömérdek megélhetési
bajaink enyhítésére egymást kölcsönösen
gyámolítóbb társasabb életre is kellene,
hogy intsen bennünket!!

Dr. Janicsek József.

SÁROS FÖLDJE 1914-1915.

Asárosi orosz betörés története, a meg-
szállott községeket feltűntető térkép-
melléklettel. :: Irta Dvortsák Győző.

Kapható a Kósch Árpád frószter- és a Stehr-féle
könyvkereskedésben 1 K. 80, vidékre 1 90 f.-ért.

TÁRCA.

Azt a kis fényt...

Azt a kis fényt az arcedón,
A napsugarat: e szent mosolyt,
Mely rajta gyakran összefolyt,
Én megcsodálom Uram, teremtőm.

Titkos erőknél rejtekén,
Mint működik láthatlan kezéd,
Örködve a nagy-világ felett,
Uram, teremtőm, megcsodálom én.

Kicsi és nagy alkotáson
Örök valód véges darabja:
Örök tenger fodorja, habja —
Uram, teremtőm, hagyj megcsodálnom.

Marencsin Zoltán.

Barna Julis.

Irta: Tartallyné S. Ilonka.

Gyönyörű virágok nyíltak a Barnának kis
kertjében s Julis ott hajladozott köztük, szakított
belőlük egy-egy szálát, előbb megsajnálva, meg-
simogatva szirmaik bársonyát. Ő nevelte e virá-
gokat, friss vízzel öntözgette gyöngye, törékeny
testüket, megóvta giz-gaz gyomoktól, melyek
elszívták volna kedvenceitől a drága életnedvet.

— Most én vagyok a hóhérotok, fehér-,
piros-, lilafejű szép virágaim — szólta Julis —,

de hisz én is a ti sorsotokra jutok, engem is
elvisznek anyám kis kertjéből, melyben én
vagyok az egyetlen virág.

Bizony virág volt Julis! Liliomszál, szép
liliomszál. Arca pírja a bazsarózsához hasonlatos;
ajka: egy tűzpiros szirma a rózsabimbónak;
haja: éjszínű bársony; szeme: legénybolondító,
két fekete parázfényű csillag. Féltette is az
anyja, óvta a szélétől is és tejből-vajból fürösztö-
tötte, mint ahogy mondani szokás. Meg is tetszett
a Barnának drága kincse, gyönyörű virágszála a
falu legderekabb legényének, kinek hat ökre
járta a barázdát és szépen ápolt lovai, mint a
sárkányok futottak a falun végig, a szekér után
pedig csengős kis csikók ficáncoltak.

— Megigézett a Barnának szép Juliskájának
égő szeme-párja — mondta egyszer a legény a
korcsmában, kalapját félrecepva, az asztalra
könyökölve —, hej! csak az anyám lehetne! . . .

— Kisasszony a'! Nem neked való a', Nagy
Pista! Különben, ha kell neked, menj el kérőbe,
nem adja ki az utad, majd meglátod, hisz
gazdag fiú vagy te! — Gábor Pali mondta ezt,
akinek szintén a szívébe markolt a szép Juliska
pillantása s mint a taplót a tűz, úgy emésztette
a szívét lassú búsulással az a szempillantás.
Gazdag volt ő is, de hej! Csúfságot tett véle
a sors, bicegett egy kicsit, csak éppen egy
picikét a jobblábára s az elég volt ahhoz, hogy
Juliska észrevegye s a legény érezze, hogy soha-

sem lehet az övé emiatt a Barna Julis szíve-
dobbanása.

— Megyek is még ma! Ma ám! — szólta
Nagy Pista —, hadd legyen kisasszony! Pohár
alatt tartom majd, tenyeremből etetem, az ablakba
teszem falu gyönyörűségire, ha kell! Az enyim
lesz! — S olyan nagyot csapott az asztalra, hogy
majd megrepedt belé a szeszasztata, sok vihart
látott kecskelábú-asztal. Kifordult a korcsmából,
otthagya titkos vetélytársát, ki búsan, nagy,
fájdalmas lemondással nézett a poharában gyön-
gyöző italra.

Nagy Pista meg csakugyan elment leány-
kérőbe. Ünneplős lajbija zsebében piros selyem-
keszkenővel, kalapjánál rozmarin-bokréta s a
csizmája lagos szárában megcsillan a napsugár.

Ezért szedte a szép Juliska kinyílt virágait,
ezért hajladozott lilomtette s ezért hullt harmat
a szép szeméből, mikor mondta, hogy elviszik
őt is az anyja kis kertjéből. Kézfogó lesz az este
Juliséknál, az asztalra kell a virág, Nagy Pistának
meg a Barna Julis két fehér karja puha ölelése,
piros ajakának szerelmetes csókja, lilomtestének
hozzásimulása. Nem azért sírt Julis, mintha nem
szerette volna a legényt; szerette szíve egész
melegségével. De mégis fájt elválni az anyai
háztól, özvegy édesanyját egyedül itthagyni.
Nem gondolt most arra Julis, hogy másért fog
még ő sírni, másért! Azért, hogy el sem is
mehet, ottmarad az anyja s virágai mellett.

Hadiárva. Rokk

A sárosvárm
vára az eperjesi l
vármegye gyámpe
a következő ador
A már nyugtázot
Gottlieb Miksa ké
jegyző beküld
leslege címén
Fekete Béla lemes
Danczák János v
Dobó Árpád vég
gyűjtése
Fekete Béla lemes
Kövesdi János
dányi lakosok
Gurkó József be
gyűjtése: Gyur
viczei lakos ált
Dr. Piller Dezső
kávékiosztás fel
(Ezzel adom. és
Vetter Sándor fels
gyűjt. Alsó-és Fe
Wieszt Gyula bárt
gyűjtése
(Ezzel gyűjt. 200
Vetter Sándor la
jegyző gyűjtése
(Ezzel gyűjt. 173
Mankovics Korné
esperes adomár
Ugyanannak gyűj
Péter-Pál-napi
(Ezzel adom. és
Wischin Győző s
jegyző gyűjtése
Dr. Kádas Miklós
bíró gyűjtése:
ruszti lakos ad
Piller Kálmán ud
a sárosszentimr
függésben
Fekete Béla lemes
Szabol György
Ugyanannak gyűj
és társai lapispá
(Ezzel Fekete B
tése 3248 kor. 85
Langsch Róbert,
jegyzőjének gy
Gottlieb Miksa ké
jegyző cukorkio
Neveczky Emil g.
Tengő Jánosné h
Szojka Sándor fe
tése: Bijáth Gy
lakosok adomá

Bizony egy pár
sajnálja már, hanc
belőlük, kinek oda
jét s aki után a s

Mennek a leg
felbokkrétázott kala
menyasszonya sír
mindenki, hisz a

És elment mit
csend van a falub
a bánat s a köt
kilinc-eket.

Aztán mégis b
denfelé. A levélh
kis rózsaszínű ké
egyik is, másik is,
itt a muszkát, é
mokat. «Hej! s
húzzuk mink itt
tánc lesz annak
arra táncol!» Írt
szép, búsuló má
kának majd min

CSEMI

LEGJO

Hadiárvák. Rokkant katonák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárvák alapja jávára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. július 17-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 44,005.31
Gottlieb Miksa keizerpekléni segédjegyző beküld szappankiosztás feleslege címén	44.40
Fekete Béla lemesí szolgabíró gyűjt.: Danczák János vargonyilakos adom.	10.—
Dobó Arpád végpetrii g. kath. lelkész gyűjtése	60.—
Fekete Béla lemesí szolgabíró gyűjt.: Kövesdi János és társai sárosbogyányi lakosok adománya	130.—
Gurkó József berzeviczei körjegyző gyűjtése: Gyuricza György berzeviczei lakos által fizetett kártérítés	30.—
Dr. Piller Dezső lemesí főszolgabíró kávékiosztás feleslege címén (Ezzel adom. és gyűjt. 329 kor. 40 fill.)	15.—
Vetter Sándor felsővízközi h. kjegyző gyűjt. Alsó- és Felsőfenyves közs.-ben	43.40
Wieszt Gyula bártfavidéki körjegyző gyűjtése (Ezzel gyűjt. 200 kor.-ra emelkedett)	100.—
Vetter Sándor ladomérvágásai körjegyző gyűjtése (Ezzel gyűjt. 173 kor. 73 fill.-t tesz ki)	20.04
Mankovics Kornél feketekúti g. kath. esperes adománya	20.—
Ugyanannak gyűjt.: Feketekúti hívei Péter-Pál-napi oferája (Ezzel adom. és gyűjt. 131 kor. 87 fill.)	30.—
Wischn Győző sárosbogyányi körjegyző gyűjtése	17.50
Dr. Kádas Miklós héthársi főszolgabíró gyűjtése: Keglovich Gusztáv ruszti lakos adománya	150.—
Piller Kálmán udv. tanácsos adom. a sároszentimrei tüzesettel összefüggésben	20.—
Fekete Béla lemesí szolgabíró gyűjt.: Szabol György bolyári lakos adom.	20.—
Ugyanannak gyűjtése: Babják József és társai lapispataki lakosok adom. (Ezzel Fekete Béla szolgabíró gyűjtése 3248 kor. 85 fill.-re emelkedett)	500.—
Langsch Róbert, Nagysáros község jegyzőjének gyűjtése	205.40
Gottlieb Miksa keizerpekléni segédjegyző cukorkioszt. felesl. cím. küld	43.04
Neviczky Emil g. kath. lelkész gyűjt.: Tengi Jánosné hajtókai lakos adom.	10.—
Szójka Sándor ferzsói kjegyző gyűjtése: Bijáth György és társai ferzsói lakosok adománya	14.—

Rojkovich Tivadár litinyei g. kath. esperes június havi gyűjtése	18.16
Ugyanannak adom., az általa végzett nép- és állatösszeírásért kiutalt díja	22.23
Lefkovics Miksa eperjesvidéki körjegyző gyűjt.: Baja András és hat társa tarczaszentpéteri lakosok adom.	70.—
Összesen:	K. 45,598.48

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt *adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért* — a hadiárvák nevében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1917. július 17. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k., Sárosvárm. árvaszékének elnöke.

Az eperjesi hadiárvák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

	K.		K.
Rendőrség pers.	320	Ferencz András	20
Tomely János	40	Nagy Plaheta János	30
Gazdag Mihály	60	Lengyel György	10
Rimai Mihály	10	Összesen	490

A gyűjtés eredménye 1917. évi

július 20-ikán 25,323.34

Midőn ez adományokért az árvák nevében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemesszívű, áldozatra kész közönségét, méltóztassék újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azoknak árváiról, akik éretünk is meghaltak, méltóan gondoskodhassunk.

Adományokat úgy a városi pénztár, mint az EPERJESI LAPOK szerkesztősége készséggel elfogad és e helyen nyugtáz.

Eperjes, 1917. július 20. FARAGÓ JÓZSEF, kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye július 20-ikán 2981.74
Eperjes, 1917. július 20. FARAGÓ JÓZSEF, kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye .. 51,474 kor. 14 fill.
Kamat június 30-ikáig 547 " 83 "
Összesen 52,021 kor. 97 fill.
Eperjes, 1917. július 20. FARAGÓ JÓZSEF, kir. tan., polgárm.

□□□

Bizony egy pár hét múlva nem a virágokat sajnálja már, hanem azt, akinek bokrétát kötött belőlük, kinek odaadja leszebb selyem-keszkenőjét s aki után a szíve majd megszakad.

Mennek a legények, megy Nagy Pista is felbokrétázott kalappal, cigány húzza a nótáját s a menyasszonya sír fájó zokogással Sír más is, sír mindenki, hisz a legények háborúba mennek.

És elment mind! Mind, aki odavaló volt, csend van a faluban, nagy, néma csend. Csak a bánat s a könny nyitogatják a madzagos kilincseket.

Aztán mégis belopózik egy kis öröm mindenfelé. A levélhordó visz mosolyt az arcokra kis rózsaszínű kártya alakjában, melyben írja egyik is, másik is, hogy jól van, hogy: «verjük itt a muszkát, édesanyám, mint az eső a homokot». «Hej! szép kedvesem, ne búsulj! elhúzzuk mink itt a muszka nótáját, oszt' haláltánc lesz annak a táncnak a neve, amit majd arra táncol!» Írt a Nagy Pista is szerelmes-szép, búsuló mátkájának. Hozta a posta Juliskának majd mindennap a szép cifra betűkkel

teleírt kártyát, míg egyszer csak hiába várta, nem jött semmi, még hírt sem hallott felőle.

Most is már alkonyat van s Juliska kinn felejtette magát a kiskapuban, a postát várta még akkor is, mikor az első csillag felvillant a kis falu felett. Gondolatai a harcmezőre szálltak s könnyes lett tőle a két szeme, mert arra gondolt, hogy a Pista forró szíve vérét is beitta már talán az idegen föld vér-zomjas homokja.

Összerezte Julis, mintha nagyon megijesztették volna, pedig nagyon szép, halk szóval szólott hozzá valaki a hátamögé kerülve:

— Ne búsulj, falu legszebb virága, szép Barna Julis! Elhervad alabástromarcod, elszáll róla a rózsza pirossága!

Gábor Pali volt az, aki úgy féltette Juliska arcának üde pirosságát, hisz most már azt remélte, hogy talán övé lesz a leány, majd csak elfelejti Pistát s a háborúban nagy keletje van az ilyen legénynek. Gazdag is, csinos legény is és azt a kis hibáját észre sem venni, mióta odavan a «legények eleje».

Odafordult Julis a szép szólásra:

HIREK.

Szivárvány.

Ezen a napon Elmélkedő igen sokat tűnődött és sokáig gondolkozott azon, hogy mennyi a létnek hazugsága és igazsága, de nem tudta megmérni, sem értékelni, mert hiányzott hozzá az alapul szolgáló mértékegység, mellyel felmérhetné a végtelent. Ezenkívül ő csak véges ember, kinek akarata gyenge, törékeny, bizonytalan, ugyan mit érne azzal, ha az örökkévalóság létráján kapaszkodni is próbálna néhány fokon keresztül? Lezuhanna, mielőtt meg akarná kezdeni az elindulást. Hiába, az ember mégis csak gyarló!

De az ajtó előtt nagy, komolyképzű hatalmasok álldógtak, kik aranyújtásos mentékbe voltak öltözve, mint a királyok; kik hatalmasok voltak, mint amilyen gyenge az őszi fű. És türelmetlenül várakoztak, mert beszélni szerettek volna Elmélkedő Kontemplátorral, de mindeideig hasztalanul.

Végre megnyílt az ajtó, Elmélkedő magához intette őket és így szólott hozzájuk: Mondjátok, honnét jösztek és kik vagytok, mert felette nagy az én kíváncsiságom, hogy mi járásban jöttetek énhozzám?

— Én a Tér vagyok, szólott az első, ki a legtekintélyesebbnek látszott, mindennek én vagyok az ősprincipiuma. Bennem folyik le minden; mindennek én vagyok az alfája és omegája; nincs kezdetem és nincs végem. Én vagyok az egyedüli realitás; a többi mind csak álma a valónak; véges megnyilatkozása az én végtelen hatalmamnak. Az én nevem Reggel, ha felkelsz, és Este, ha lefekszel; és minden, ami születik, él és meghal, bennem és általam van...

De előállott a másik hatalmas is és így szólott: — Én meg az Idő vagyok. Nélkülöm nem lenne sem tudomány, sem vallás, sem művészet, mert idő kell hogy létrejőjenek; nem volna mozgás, perc és esztendő; gyümölcs, melynek virágja voltam; lepke, melynek hernyója voltam... mert én hordozom karjaimon az örökös fejlődést, mely az életbe és a sírba vezet. Az evolúció szekere bennem nyikorog lassan előre!... (Hatásosan) Én vagyok az a tizenkét dimenzió, mit Lendvai Rezső: «A megismerés egyetemes vallása» című művében óhajtvá sejt...

— De megijesztettél, Pali! Nem is vagyok én már falu legszebb virága, «fájvirág» vagyok én már, mit is törődöl te a más márkájának elhervadásán. Nem baj az, ha én el is hervadok, ha ő nem lesz, ha néki kiszáradt már az élete fája. Jobb is, ha békibe hagysz Pali, nem szomorítod még jobban a szívemet, mint ahogy el van szomorodva. Mert ha látlak is, elfacsarodik a szívem, hogy milyen jó is neked, milyen jó annak, aki téged szeret, ittmaradnál, nem kellettél ott.

Szomorúan köszönt el a legény s Julis befordult a nagy bánatával a kis kapun. Szomorú volt a legény azért is, hogy «nem kellettél ott»; bizony, mint valami vijjogó, ragadozó madár csőre vágott belé a szívébe ez a pár szó. De még jobban fájt az, hogy Julis nem akarja észrevenni az ő szeretését, az ő bánatát, nem akarja, hogy ő vigasztalja.

Érzékeny volt ugyan, de soha sem mutatta, ha valaki szavai megsértették, hisz igaz volt, nem kellett a háborúba se', nem kellett ő a szép Julisnak se'.

CSEMEGÉK, CUKORKÁK
LEGJOBB MINŐSEGBEN

KLEIN JENŐNÉL

BODEGA
FŐUTCA : TELEFON
46. SZ. : 162. SZ.

— Én pedig a Változás vagyok, szólott fölényesen a harmadik, miről régen már a jó öreg Herakleitosz is annyi szépet mesélt. Ahol csak lehet, mindenütt nyakára hágnak a maradandóságnak. A vasban én vagyok a rozsdá; a sonkolyban a moly; a nyarat én dagasztom, az ősz én sorvasztom. Enyém a dal és a sírás; a kalács és a kukoricakenyér; a meglepetés és a káromkodás; a pénz és idő... egyszóval minden.

— Én a Maradandóság vagyok, szólott párosszal a negyedik. Én vagyok az ígéret, mit soha meg nem tartanak, az ezme, mely festett egékbe néz; az Aristoteles féle «dzóon politikon», ki örökösön kulisszatitkokat rejteget; a hit, az ember egyetemesen jónak bizonyult mentsvára. De a változás is vagyok, mert ez a legmaradandóbb; az elégedetlenség, mely soha el nem fogy; (Rimmel, melyben benne van az argumentum:) a munkás keze, mely mindig kérges, a nadrágulya, mely mindig mérges.

— Én, mondanom sem kell, az Erő vagyok, szólott nyers fölényel az ötödik. Én gyámoltok mindent; én öntök mindenbe életet. Én vagyok az ököljog és a pálinkában a szesz; én vagyok a fenség, a bányász csákánya és a cirkuszi díjbirkózó, kit a gyermek szájátva bámul és éjjel róla álmodik; én vagyok az értelem, az örökös tevékenység és a szerelem; az igazság, idealizmus és visszaélés; vagyis minden nekem hódol.

Majd előállott a hatodik is:

— Én pedig az Anyag vagyok, ki mindent táplál és élte; ki megmértem és nehéznek találtattam a gravitáció törvénye értelmében. Bennem melegszik a szív, hidegszik az értelem; engem szipolyoz a ravaszág és könnyelműség, feltűtesség és önteltség. Én vagyok az, kitől mindent várnak és mégis degradálnak; kihez rimázkodnak és akit kihasználnak; kihez imádkoznak, de akit megtagadnak. Én vagyok a család kedvence és a város pofozógépe egy személyben. Vagyis én vagyok a mindenség üvegburája, ki mindent magamba zárok.

Végül megszólalt az utolsó is, a hetedik. Szűrös szemében valami baljóslatú tűz ragyogott, mikor ezeket mondotta:

— Én a Nihil vagyok. Képviselője a semminek, az ürnek, a hidegségnek, a halálnak. Az örökös visszavonásnak, a fájdalomnak, a vérnek és a vasnak. Kezem ökölbe szorul, szemem gyü-

löletben ég; mindent megvetek és megutálok, életet, hitet, eszményt és gondolatot. Hadd jöjjön a pusztulás és a romlás; hadd vesszen minden, ami volt, van és lenni vajdott! És te még mindig itt állasz, nem mész a pokolba te is! Feneketlen mélysége lángol, gőzölög — siess! Ellenkezel? Megfogom torkodat és beleszorítom azt a kis rongyos életmeleget, mi benned öntelten ficáncol. (Megragadja kezével a hátát) Most pedig lódulj az ürbe alá, zuhanj, még égni nem késő; még lesz idő átokra nyitni vérhabos szádat. És most (hideg kezét torkára teszi és megsemmisítő mozdulatot tesz) hadd rázzalak meg előbb, mielőtt örökre eltűnnél és értsd meg jól, hogy torkodat most présbe szorítja és megfojt a Nihil, érted, a Nihil!...

... Nehéz verejtekcspepek szakadnak Elméledő-Kontemplátor arcáról alá. Már nem alszik. Nevetni próbál, de még nem tud. Szemeit még egyre dörzsöli, köhög, mert a torkán még mindig ott éri a jéghideg, kemény szorítást. De hamar felocsúdik és megkönnyebbülten dörmögi:

— Csak álom volt; és ami való, az az ébrenlét, igen, a lét. Olyan mindez, mint a hét-színű szivárvány: pompáját, szépségét, összhangját nem önmagából, de a napból meríti. Krá... krá... brrrr... a torkom!... no de nem tesz semmit, már jobban vagyok. *Marencsin Zoltán.*

Hősi jutalom. A király dr. *Eisner* Bélát, a cs. és kir. 15-ik táborig tartalékos főhadnagyát az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért III. oszt. katonai érdemkereszttel tüntette ki.

Áthelyezés. *Gramer* Nándor őrnagyot, a 15. tábori tarackezred pótütegparancsnokát Elbekoscele-*re* vezényelték. A pótüteg tisztikara júl. 18-ikán este étkezéjében búcsúvacsorát rendezett *Gramer* őrnagy búcsúztatására, mely alkalommal *Koós Frigyes* főhadnagy tisztársai nevében meleg szavakkal búcsúzott a szeretett parancsnoktól. Majd *Gramer* őrnagy meghatottan vett búcsút tisztársaitól.

Házasság. *Szervatka* Rezső és *Bányász* Zsófia július 14-ikén tartották esküvőjüket a nagysárosi róm. kath. templomban.

Adomány. Az eperjesi ev. polg. leányiskola növendékei, az általuk jegyzett hadikölcson jutalékát 18 koronát az eperjesi Vöröskereszt-főkegyletnek adományozták, amelyért hálás köszönetet mond az elnökség.

A következő tavaszra olyan halvány volt már Julis, mint a jázminvirág, melyet az imádságos-könyvébe tett templomban. A templom előtt hallotta, hogy *Gábor Pali* önkéntes jelentkezésre bevették katonának, eltekintettek a kis hibájától s a máskülönbben derék fiú bevált, ha nem is a harcmezőre, de könnyebb szolgálatra. Julis — ha lehetséges — még haloványabb lett s féltő szívvel szorította magához az imádságos-könyvét. Abban volt egy lap, egy sok pecsétetes ákom-bákom írásos, furcsa, idegen, fehér lap nagy Oroszországból, melyen *Pista* írja, hogy már elhagyta a kórházat, a levágott karja begyógyult s most útban van egy fogolytábor felé. «Adjon az Isten neked, édes mátkám hűségese szívet, hogy el ne felejtis, hűtlen ne légy hozzám.»

Hogy megborzadt Julis, milyen dermesztő fagy szállt a szívére ettől az írástól. Félkarja van *Pistának*, félkarja, lesóványodott, megkínzott teste! Szegény *Pista*! Mennyi szánalmat érzett iránta. Nem is mondta el senkinek, hogy az ő deli, erőtlől duzzadó, hetyke *Pistája*, a leg-takarosabb legény már nyomorék, félkarú. Lehetséges-e az?

Egy napon szabadságra jött *Gábor Pali*. Úgy kihúzta magát, alig látszott a kis hibája, aki nem tudta, talán észre sem vette. Julisékhoz is elment, eldicsekedte, hogy a harctérre kérekedett s megy is, elviszik őt is, kell már az

«ilyen» is. És tudta már a *Pista* történetét is, ha *Julis* nem is mondta senkinek, a *Pista* anyja elsírta bánatát fűnek-fának, mint afféle öregasszony.

— Most már nem is illetek össze *Pistával*, *Juliska*! Ha halványabb vagy is, mint ennek-előtte, de mégis csak te vagy, most is te vagy a falu legszebb lánya, *Juliska* — szólott *Gábor Pali* és megfogta a leány kezét, az meg engedte, nem merte visszahúzni.

— Most már hozzám jobban illenél, *Juliskám*. A doktor mondta ott katonáéknál, hogy valami furcsa villanyos szerkezetet tanáltak elő a nagyfejű urak s visszarántják vele a rendes helyibe ezt a rossz lábamat. Szeress engem, *Julis*, szép *Juliskám*, nem fogod megbánni!

Le volt sütte a szeme a szép *Julisnak* s a lelkét ezerféle érzés tépte-marta. «Adjon az Isten neked, hűségese szívet, édes mátkám.» Égette a lelkét ez a sor írás és nehéz, fájó zokogással mégis a legény széles mellére hajolt, az meg átölelte s letörülte könnyeit.

— Ne sírj, *Juliskám*, ne sírj!

— Nem is sírok, *Pali*, nem sírok többé, hisz úgy irtózom a félkarjától, hogy csak félkarja van. Nem, nem tudok többé hú lenni hozzá, csak sajnálni tudom már, nem szeretni.

— De engem, *Juliskám*, szeress! Szeretsz-e!

— Szeretlek, *Pali*!

És maga is elhitte...

Főnöknő-változás az Angolkisasszonyok intézetében. Meglepetésként hatott közönségünkre az Angolkisasszonyok rendi kormányának azon intézkedése, amellyel *M. Fittler* M. Róza eperjesi főnöknőt a szervezés alatt álló kecskeméti rendház, illetve intézet élére állította. A távozó főnöknő eperjesi működése alatt bebiztosított szervezőképes ége új munkateret nyert, viszont az eperjesi és felvidéki közönség fájó érzéssel búcsúzik el tőle, aki közvetlen, kedves modorával, tapintatos figyelmével sok hálás szülő és tanítvány szívében hagy maradandó emléket. Az intézet életében megnyilvánuló páratlan rend, fegyelem és tisztaság s a növendékek sokoldalú képzésének modern kiépítése jellemezték a távozó főnöknő működését. Utóda *M. Cserny* Irén, aki Veszprémből fenkölt eszmékkel jön körünkbe.

Áthelyezés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter *Halász* Lipótot, az eperjesi m. kir. államépítészeti hivatal mérnökét, főnöki megbízatással Balassagyarmatra helyezte át. Társadalmunk bizonyosan a legnagyobb sajnálattal veszi tudomásul *Halász* Lipótnak városunkból való távozásának hírért, hiszen egyik legszimpatikusabb tagját veszti el.

Újjáépített falvak átadása. Július hó 17—18. és 20-ika örökké emlékeztető napja marad Sárosvármegye történetének. Ezek a napokon adták át az oroszululás idején elpusztult, de a közönség áldozatkészségéből s az állam segítségével már újjáépített falvakat a sokat szenvedett lakosságnak. A falvak átadása nagy ünnepélyességgel ment végbe, melyet az átadó bizottság tagjai nevével s tekintélyükkel emeltek. Az átadó bizottságban voltak: dr. *Novák István* m.-püspök, br. *Ghillány Imre* v. b. t. t., orsz. képviselő, *Kovács Gábor* miniszteri tanácsos, *Szántó Mihály* főerdőtanácsos, *Gojdicz Method* c. kanonok, *Danykó Miklós* esperes, *Gallotsik István* főszolgabíró, *Papp László* mérnök, *Halykó János* felsőodori lelkész, *Rojkovicz Antal* bátorhegyi esperes, *Petrassovicz Miron* szovocsnányi, *Laczkó János* ladomérvágásai és *Koscs Antal* alsóhimesi lelkészek. *Pásztor Árpád*, akinek cikkei nyitották meg a közönség erszényeit, hogy adakozzon az elpusztult kárpáti falvakra s aki megértő szeretettel írta meg az elpusztított vidék szenvedéseit, szintén jelen volt az átadásnál. 17-ikén a bizottság átadta Alsó- és Felsővízköz,

Egy napon bejárta a hír a kis falut, hogy Nagy *Pista* a németek országából írt az anyjának, hogy pár nap múlva itthon lesz, kicserélték, mint rokkantat *Julisnak* úgy belesajgott valami a szívébe, hát még mikor az állomáson várták! A félfa ott volt, kiment ő is, *Gábor Pali* is.

Leszállt a rokkant a vonatról, zubbonyának balujját üresen lengette a szél, síró anyját félkarjával ölelte át, csókolta kezét, arcát, aztán az apját és sorba üdvözölte a rokonokat. Csak az nem jött, akit a legjobban vágyott megölelni erős félkarjával, akit a leghűbb szívben akart szorítani: a mátkája.

— Hol van *Juliskám*?

Annak pedig féltve fogta karját új szerelmese. De ahogy rávetődött Nagy *Pista* pillantása, melyben vadul lángolt fel a szerelem s a bánat tüze, mely belőle áradt, felgyújtotta a leány szívének kialudt, de el nem hervadt szerelmét; visszavarázsolta halvány arcára a bazsarózsa pirját s a következő pillanatban éles sikoltással kirántotta karját új kedvese kezéből s a völegénye, elhagyott jegyese lábaihoz rogyott szívzaggatóan fájdalmas zokogással.

Az pedig, mintha semmit sem látott volna, felemelte, magához babusgatta a síró leányt és boldogan mondta:

— Csakhogy te hú maradtál hozzám...

□□□

Szorocsány és Györgyföld melyeket a püspök, dr. szentelt fel. Mindenütt hála a püspök pontifikálásával. szédet intézett a néphez. 18. Ladomérmezőt (teljesen új (teljesen újjáépítve), 20-ikán adta át a bizottság Márk polgármester jelenlétében. patakán, Esztebneken és házakat, amelyeket, bár megismert a közönségün hadiemlék- és műkiállítás

Nyolcvanezer koro orosz betörés által sújtott bizottság elhatározta, hogy sére gyűjtött összegből a kézműves-iskola részére nyolcványt létesít, hogy ennek az az említett földművesiskola évenként tíz sárosmegyei, s származó tanuló ingyenesen ban részesüljön. Az egyes elsősorban azoknak az ifjúsultságuk, akiknek atyja verrokon a háborúban elvált, másodsorban pedig oly akiknek tűzhelye az orosz pusztult. Az alapító-levelé miniszter jóváhagyta és Be tanácsost, a bizottság elnö is értesítette.

Bosits-alapítvány. Bosits Miklós 34-es kapcsaldja 8000-koronás alapévi kamatait Karácsonmez falva és Komlóskeresztes s kint ki kell osztani.

Nyugtázás. A Magyar Vöröskereszt-egyletének napján az «Olympia»-mozg. előadás 200 koronát jöved. köszönettel rendeltetési h. Béla, az eperjesi Vörösk-

Lisztcsempészes G üvegekben nagyarányú liszt le a napokban dr. *Kado* szolgabíró. Megállapítottá vonalgalicziacsempészes üvegekben nulláslisztet m. kicsempészni az ország csempészett liszt kilóját Galicziában. A hatóság tö és továbbfolytatja a nyom. pészek már hónapok óta

Tüzek. *Margonya* k. a körjegyzői lak kigyulad a tűz gyorsan továbbter épületei elhamvadtak. Sz főszolgabíró a tűz keletk. azonnal megjelent, s erély. hető, hogy a veszedele. mert a tüzet úgyszólván tűz eloltására kényszerít a munkából *Kálmán Ed* Zsabka Emil adótiszt b. Guttman Sámuel égő egy részét. A tűz kel. nincs kiderítve.

Girálton július 19-ik. gyuladt *Bánó Zoltán* n. lyának kéménye, a kémé. a kastély fedelére hullot felgyújtotta. A veszély ke. ben az épület elvesztett odasietett lakosságnak főszolgabíró erélyes ve. lángokban álló épülete. módon — megmenteni az orosz foglyok is. J. meg, hogy ellenségeink. aki a veszélyben segítség munkával igyekezett a v. a veszély nagy volt, az a község legmagasabb szélviharban, ha a tűz az egész község a tűz

Szorocsány és Györgyfalva felépített házait, melyeket a püspök, dr. Novák István maga szentelt fel. Mindenütt hálaadó istentisztelet volt a püspök pontifikálásával. Majd a püspök beszédet intézett a néphez. 18 ikán Ladomérvágását, Ladomérmézőt (teljesen újjáépítve) és Meredélyt (teljesen újjáépítve), 20-ikán Zborót (Zboróvárja) adta át a bizottság Márk Endre, a debreceni polgármester jelenlétében. Azonkívül Komlóspatakán, Esztebneken és Esztebnekhután az új házakat, amelyeket, bár miniatűr kiadásban, megismert a közönségünk a sárosvármegyei hadiemiék- és műkiállításán.

Nyolcvanezer koronás alapítvány. Az orosz betörés által sújtott sárosi népet segítő bizottság elhatározta, hogy a sárosi nép segítésére gyűjtött összegből a kisszebeni m. kir. földműves-iskola részére nyolcvanezer koronás alapítványt létesít, hogy ennek az összegnek kamataiból az említett földművesiskola növendékei közül évenként tíz sárosmegyei, szegénysorsú szülőktől származó tanuló ingyenes ellátásban és oktatásban részesüljön. Az egyes alapítványi helyekre elsősorban azoknak az ifjaknak van igényjogosultságuk, akiknek atyja vagy családfenntartó vérrokona a háborúban elesett, vagy rokkanttá vált, másodsorban pedig olyan szülők gyermekei, akiknek tűzhelye az orosz betörés folytán elpusztult. Az alapító-levelt a földművelésügyi miniszter jóváhagyta és Berzeviczy Albert titkos tanácsost, a bizottság elnökét erről hivatalosan is értesítette.

Bosits-alapítvány. A hősi halált halt Bosits Miklós 34-es kapitány emlékeztére a családja 8000-koronás alapítványt tett, amelynek évi kamatait Karácsonmező, Vaspataka, Bába-falva és Komlóskeresztes szegényei között évenként ki kell osztani.

Nyugtázás. A Magyar Szent Korona Orsz. Vöröskereszt-egyletének javára Péter és Pál napján az «Olympia»-mozgószínházban rendezett előadás 200 koronát jövedelmezett, mely összeget köszönettel rendeltetési helyére juttattam. Vogel Béla, az eperjesi Vörösk-fiókegylet pénztárosa.

Lisztcsempészés Galiciába. «Salvator»-üvegekben nagyarányú lisztcsempészést leplezett le a napokban dr. Kadas Miklós héthársi főszolgabíró. Megállapították, hogy az orlóvi vasúti vonalgalicizai csempészek «Salvator»-gyógyvíz-üvegekben nullálsiztet mint ásványvizet akartak kicsempészni az ország területéről. Az így kicsempészett liszt kilóját 16 koronáért adták el Galiciában. A hatóság több láda lisztet foglalt le és továbbfolytatja a nyomozást, mert a lisztcsempészek már hónapok óta folytatták üzemeiket.

Tüzek. Margonya községben július 13 ikán a körjegyzői lak kigyuladt; a nagy szélviharban a tűz gyorsan továbbterjedt; 8 ház és melléképületei elhamvadtak. Spillenbergné Barna giráltné főszolgabíró a tűz keletkezése után a helyszínen azonnal megjelent, s erélyes fellépésének köszönhető, hogy a veszedelem tovább nem terjedt, mert a tüzet úgyszólván télenül néző népet a tűz eloltására kényszerítette. Kivették részüket a munkából Kálmán Ede járási számellenőr és Zsabka Emil adótiszt is. Különösen az előbbi félelmet nem ismerő bátorsága mentette meg Guttman Sámuel égő lakása berendezésének egy részét. A tűz keletkezésének oka eddig nincs kiderítve.

Girálton július 19-ikén déli 12 órakor kigyuladt Bánó Zoltán ny. min. tanácsos kastélyának kéménye, a kéményből felszálló égő szurok a kastély fedelére hullott s azt huszonöt helyen felgyújtotta. A veszély keletkezésének első perceiben az épület elveszettnek látszott, azonban az odasiattott lakosságnak Spillenbergné Barna járási főszolgabíró erélyes vezetésével sikerült a már lángokban álló épületet — csodával határos módon — megmenteni. Az oltásnál segédkeztek az orosz foglyok is. Jóleső érzéssel jegyezzük meg, hogy ellenségeink közt is akad pár ember, aki a veszélyben segítségünkre sietett, szorgalmas munkával igyekezett a veszély elhárítására. Hogy a veszély nagy volt, az kétségtelen; az épület a község legmagasabb pontján áll. A dühöngött szélviharban, ha a tűz lokalizálása nem sikerül, az egész község a tűz martalékává lett volna.

Agyonnyomta a bika. Pénteken délelőtt 10 óra tájban Landsmann bérlő vásártéri udvarában történt, hogy amikor Kovalcsik majoros a bikát, amelynek szarváról lecsúszott a lánca, újból lánca próbálta kötni, Ferkó András 46 éves majorsági gazda egy doronggal a bika orrára csapott. A bika erre még jobban megvadult, szarvával Ferkót az istálló vályujához szorította s agyonnyomta. A szerencsétlen ember 11 árva hagyott hátra.

Halálos lórúgás. Július 19-ikén Kapivágásán Ungár Nánán kereskedőt megrúgta a saját lova, aki ennek következtében szenvedett belső sérüléseibe szombaton, a városi kórházban meghalt.

Ha az Úristen katona volna. Megtörtént. Egy tisztviselő hivatalos ügyben járt az egyik irodában, amelynek ajtajára ki van írva: «Civilnek tilos a bemenet». Az őrségen éppen egy cigány volt, aki semmi áron sem akarta beengedni a tisztviselőt. «Senkit, aki civil, be nem bocsátok. Még az Úristen sem!» — «Hát az Úristen civil?», kérdezte a tisztviselő. — «Hát hiszen, ha katona volna, már rég megnyerte volna a háborút!», felelt meggyőződéssel a cigány.

SZÍNHÁZ.

Még egy-két előadás és a színésztársaság, mely édesmindnyájunk szívéhez oly közel férközött — itthagynunk, hogy megkezdje nyári szünidejét. Vendégszereplésüket — melyet eredetileg három hétre terveztek — egy negyedik héttel megtoldották, éppen a közönség nagy érdeklődése miatt, amely a negyedik héten éppen oly eleven maradt, mint az első napokban.

Mult hétről szóló beszámolómat egyébként a következőkben nyújtjuk:

Szombaton, vasárnap és hétfőn, egymásután az idei operette-szláger, a «Három a kislány»-t adták táblás házak mellett. Koronkay: Médi, Falussy István: Schubert, Majthényi: báró Schoter szerepében arattak tapsokat. Kisebb szerepekben Komáromi Ilus, Csipkés Valy, Batori Illés s Lónyay Sándor jeleskedtek.

Kedden Molnár Ferenc «Farsang»-ja került színre, Hevessy Mariskával a főszerepben. Az ő fellépte biztosította az est sikerét. Deák Lőrinc volt a partnere, aki Kornády Miklós nehéz szerepében aratott elismerést. Majthényi szokott jó volt kisebb szerepében is.

Szerdán, Falussy István búcsúestéjén, Fényes nagysikerű vigjátékát, a «Csöppség»-et adták, címszerepben Koronkay Rózsival, aki ezen estén aratta talán a színi szezon legszebb sikereit. A kitűnő énekesnőt mint elsőrangú prózai színésznőt csodálhattuk. Ambró szerepében Falussy István aratta a babért. Dengelegit Gulyás játszotta — úgy, ahogy mindig szokott. Falussyt színreleptekor a közönség frenetikus tapsal fogadta, amely fokozódott még, mikor a közönség köréből virágot nyújtottak fel neki. Hevessy Mariska, Homokay G., Gulyásné René, Pesti Kálmán a szokott jók voltak.

Csütörtökön a «Névtelen asszony»-t adták harmadszor, telt ház mellett.

Pénteken Herczeg Ferenc nagysikerű színjátékát, a «Kék róká»-t adták pompás összjátékban, nagy hatással. Cecile szerepét Hevessy kreálta nagy művészi erővel. Majthényi, mint minden szerepében, ebben is élvezetes volt. Falussy színjátéka javát nyújtotta. Lencsít Komáromi Ilus adta sikerrel. Meleg, szép est volt.

Még négy előadás s az öreg színház kapui bezárulnak — bizonytalan időre.

Szombaton Gulyás Menyhért főrendező jutalomjátékául a «Tatárjárás» kerül színre, **vasárnap** «Három a kislány» és a «Csárdáskirálynő». **Hétfőn** Villányi szenzációs színműve, «Királynőm, meghalok érte». **Kedden** Fodor Oszkár felléptével Molnár «Ordög»-e kerül színre.

Felelős szerkesztő:

Dvortsák Győző.

Kiadótulajdonosok:

Koós Ernő és Frigyes.

NYILTTÉR.

Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Támadás a sárosvármegyei munkapárt elnöke ellen — krumpli miatt.

Fenti címen Az Est július 4-iki számának Hírek rovatában — miként Az Est írja, eperjesi tudósítóiaktól — egy cikk jelent meg, mely szerint «Sárosvármegye állandó választmányának ülésén Bornemisza Lajos munkapárti képviselő heves támadást intézett a gazdasági egyesület, főképen annak elnöke Piller Kálmán munkapárti elnök ellen a krumpli rekvirálása miatt»; hogy «a vármegyében rekvirált 880 vagon krumplit nagyobbára szeszgyárba utalták, az egyesület ügynökei hajszát rendeztek a parasztok ellen, akik a városi lakosság részére kismennyiségű krumplit adtak el, a városi lakosság az ültetésre szükséges krumpli nélkül maradt. A parasztoknak csak 13 koronát fizettek a krumpli métermázsájáért és az egyesület a krumpli métermázsáját 19—22 koronáért adta tovább s így az ügynökök tetemes hasznot vágtak zsebre. Megtámadta Bornemisza az elnököt azért is, mert az ő szeszgyárába nagymennyiségű krumplit utaltak be s Piller akkor azzal védekezett, hogy nem volt takarmánya, így moslékra volt szüksége; végre kérte a vizsgálat szigorú végrehajtását».

Ezen tisztán rosszindulatú és teljes tájékozatlanságot eláruló közleményre Az Est szerkesztőségéhez az alábbi levelet intéztem:

Az Est tek. Szerkesztősége, Budapest.

Az 1914: XIV. t.-c. 20. §-a alapján a következő helyreigazító nyilatkozat közlését kívánom:

Az Est f. évi júl. 4. számának Hírek rovatában «Támadás a sárosvármegyei munkapárt elnöke ellen — krumpli miatt» címmel közlemény jelent meg, mely közleménnyel szemben a való tényállás a következő:

Bornemisza Lajos munkapárti képviselő nem az állandó-választmány, hanem a közigazgatási bizottság ülésén interpellálta meg a vármegye alispánját, felvilágosítást kérve, hogy min alapszanak azon rosszindulatú kósa hírek, melyek szerint a burgonya elosztásánál visszaélések történtek. Ezen interpelláció nem irányult személyem ellen. Az interpellációra a vármegye alispánja megnyugtató választ adott.

A vármegyében összesen nem 880, csupán 402 vagon burgonya lett rekvirálva, melyből a termelők csak 317 vagon szállítottak be, mert a burgonya megfagvott. A rekvirált burgonya fölött kizárólag az Orsz. Burgonyakiosztó Iroda rendelkezett. Szeszgyári gazdaságokba az OBKI kiutalt összesen 125 vagon burgonyát, ebből azonban a szeszgyárosok csak 43 vagon kaptak.

Az egyesület ügynökei tetemes hasznot nem vágtak zsebre, s a parasztok ellen, kik a városi lakosság részére krumplit adtak el, hajszát nem indítottak, de a rendőrhatalóság megbüntette mindazokat, kik burgonyát maximális áron felül adtak el.

Sem a városi, sem a megyei lakosság az ültetésre szükséges krumpli nélkül nem maradt, amennyiben a földművelésügyi miniszter engedélyével a vármegye alispánja a vármegye területén 19 $\frac{1}{2}$ vagon burgonyát osztott ki vetési célokra. Eperjes városnak közlelmezési és vetési célokra az OBKI összesen 21 vagon burgonyát utalt ki. Bárki kaphatott burgonyát úgy élelmezésre, mint vetésre július 1-jéig egyszerű utalvány alapján.

A rekvirált burgonyáért január 1-jétől április 20-ikáig az egyesület 13 koronát fizetett, a bevő pedig ezen burgonyáért 15 kor. 60 fillért fizetett; a 2953—1916 M. E. sz. rendelet alapján ugyanis a maximális árból 2 kor. a rekvirált burgonya után a földművelésügyi minisztériumnak lett az OBKI által beszozáltatva. 40 fillér szákkölcsön-díj és 20 fillér feladási és kezelési költség címén lett felszámítva. A városban kiosztott burgonyából 4 vagon 16 kor. 50 fillérral lett árusítva, mely 4 vagon a városi termelőkől rekviráltot s így vasúti költség stb. nem merültek fel. A vidékről szállított burgonya 19 kor. 25 fillérral lett árusítva; ezen burgonya azonban 16 kor. val lett fizetve a termelőknek, lévén önként bejelentett burgonya. A 3 kor. 25 fillér többlet következő címen számított fel:

Az OBKI jutaléka, mely Budapestre küldetett	—75
Zsákkölesöndj	—40
Feladási költség	—20
A téli hóban szállított burgonya fagymentes csomagolása	—40
Vasúti szállítási költség átlagban	—50
Vasútról a raktárba való betuvarozásért Raktárpénz és kezelési költség, melyből 5 fill. utalványok kiállítására címén jótekonny célra fordított	—50
Összesen	325

Az ügynökök tetemes hasznót nem vágtak zsebre. Az ügynöki jutalék a 2953—1916. M. E. számú rendelet értelmében 50 fillér és 20 fillér a feladási költség azon vagonoknál, melyeket a rendelet értelmében a vevő nem maga vett át. Ezen 70 fillérből a vidéki ügynökök 40 fillért, a központi ügynök és raktárnok együttesen 15 fillért, a gazdasági egyesület pedig 15 fillért kapott, melyből az összes ügyviteli és irodai költségeket kellett fedezni.

Bornemisza Lajos személyemet fentjelzett interpellációjában nem támadta meg; de mivel én is kaptam burgonyát az OBKI-tól s mezőgazdasági szeszgyáram is van, kötelességemnek tartottam a tényállást a közigazgatási bizottságban felfedni, mely a következő:

Rossz termésem folytán kértem 8 vagon burgonyát, kaptam 4 vagon, ezt is azért vettem igénybe, mert meglévő burgonyám nagyrésze a szokatlan téli hidegben megfagyott s így ültetésre sem maradt volna burgonyám. Fenti adatok valóságáról a gazdasági egyesületnél levő hivatalos adatokból bárki meggyőződést szerezhet.

Hogy a július 4-ikén megjelent interpellációra csak most válaszolok, annak oka abban rejlik, hogy Az Esrnek. nekem mint előfizetőnek megküldött július hó 4-iki számában ezen közlemény nem jelent meg, míg másoknak küldött ugyan-ezen szám nyolcadik oldala egészen más szöveg tartalommal magában foglalta a kérdéses közleményt is.

Eperjes, 1917. júl. 15. Teljes tisztelettel: **Piller Kálmán.**

Kérem a felelős szerkesztő urat, szíveskedjék ezt b. lapjának legközelebbi számában közzétenni **Piller Kálmán**

Repcetermesztésért repcepogácsa-kiutalás.

A mai 90 koronás repceár mellett a repce termelése kiválóan előnyös. — A Magyar Olaj- és Zsírpari Központ R.-t. mindazon gazdáknak, akik ezidén repcét termelni kívánnak, hajlandó vető agot adni, a repcetermesztésért magas minimális árat biztosítani, szükség esetén előleget is nyújtani, valamint minden leszállított mázsa repce után a kormányrendeletileg megengedett legnagyobb mennyiségű, de legalább 30 kg. repcepogácsát kiszolgáltatni.

Bővebb felvilágosítással szolgál a Magyar Olaj- és Zsírpari Központ Részv. társ. Budapest, VI., Vilmos császár út 33

Magánvizsgálatokra

a középiskola minden osztályából, érettségire, javító- és önkéntesi vizsgára gyorsan, felelősséggel készít elő tanulókat és felnőtteket a **ZSOLDOS-TANINTÉZET**

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Telefon 32-40.
:: Díjazás csakis eredményes vizsga után. ::

Kín és gyötrelem

az élete az örökös tyúkszemfájás melletti Ne inozta-sa magát és hozassa meg azonnal a kiváló **RIA-BALZSAMOT**, mely már 3 napi használat után gyökeresen és fájdalom nélkül irtja ki a tyúkszemet, nyomtalanul eltüntet mindennemű bőrkeményedést és szemölcsöt. A hálal- és közsímiratok ezrei bizonyítják a szer kiválóságát. — Ára jót. II. levéllel tégelyenként 1 kor. 75 fill., 3 tégely 4 kor. 50 fill., 6 tégely 7 kor. 50 fill.

Láb-, kéz- s hónaljzadással

használja a kintőn **ITA**-hintőport és azonnal megzabradul ettől a kellemetlen betegségtől. Egy doboz ára 1 korona 75 fillér. 3 doboz 4 korona 50 fillér. — Szétküldés naponta. Kapható az egvedűli készítőnél **dr. Kemény Miklós, Kassa, postafiók 12.v**

Irodai kisasszonyt keres

Kösch Árpád könyvnyomdai műintézete

Bérbeadási hirdetmény.

Bérbeadó 1918. évi április hó 1-jétől számítandó 12 évre özv. gr. Csáky Kálmán szepesújvári mezőgazdasági birtoka. A birtok terjedelme kerekén 1200 katasztr. hold. Ebből 800 hold szántó, 135 hold rét, a többi beltelek és (részben beerdősített) legelő. A birtokhoz tartozó szeszgyár törzskontingense 960 hl. Elegendő gazdasági épület van. Őszivetés, löherés és trágya új bérlő részére biztosítva. Gazdasági felszerelés a bérlőé. Érdeklődőknek felvilágosítást Máriaassy Mihály tart. tűzérőhadnagy (Losoncz, tűzerkaszárnya) vagy Holénia Sándor ügyvéd (Szepesváralja) ad. Zárt írásbeli ajánlatok f. évi augusztus 15., legkésőbb augusztus 20-ikáig özv. gróf Csáky Kálmán szepesújvár, u. p. Szepesváralja címére beküldendők. Ugyanott megtekinthetők a bérlet részletes feltételei is. Az ajánlatok elvagy el nem fogadásáról az ajánlattevők f. évi október hó 15-ikéig értesítést fognak kapni.

Tanuló fizetéssel felvétetik.

==== Cím a kiadóhivatalban.

**„FOTÓ”
FÉNYKÉPÉSZETI
SZAKÜZLET BUDAPEST
RAKÓCZI-UT 80.
NAGYBAN - KICSINYBEN.**

:: Kérjen időszaki értesítőt! ::
Amatőr-munkát szakszerűen végez!

Vajat, sajtot és tojást

bármily mennyiségben veszek feladóállomásra való azonnali fizetéssel. Távirati ajánlatok erre a címre intézendők:

Marko Jungwirth, Prag, Komensky-Platz 3. Telefon 4016.

Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító-Pénztár.
1019—1917.

Pályázati hirdetmény.

Az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító-Pénztár igazgatósága bezárólag 1917. évi július 31-ikéig terjedő határidővel pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett

egy, évi 1600 korona fizetéssel és 640 kor. lakbérrel javadalmazott **I. oszt. kezelőtiszti** állásra és esetleg előlépés folytán megüresedő

egy, évi 1100 korona fizetéssel és 480 kor. lakbérrel javadalmazott **II. oszt. kezelőtiszti** állásra.

Az I. osztályú kezelőtiszti állásra pályázóktól a pénztári kettős könyvvitelben való jártasság igazolása szükséges.

A pályázatra kiírt állások betöltésénél elsősorban azok vétetnek figyelembe, kik már a pénztár szolgálatában állanak.

A megválasztottnak állását azonnal el kell foglalnia. Egyéb feltételek pedig a pénztárnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító-Pénztár igazgatóságának 1917. július 4-ikén tartott üléséből.

Ér György s. k., **Schreiber Ignác** s. k.,
alelnök. igazgató.

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és tanműhellyel összekötve.

Műszaki tanintézet :: az összes
elektrotechnika és gépépítészeti

részére mindazoknak, kik magukat elektrotechnikusoknak (gyári hivatalnok stb.) elméletileg és gyakorlatilag (2 évfolyam alatt) kiképezettni akarják.

□□□□ Előképzettség: □□□□
4 középiskola vagy polgári iskola.

Az igazgatóság: **Pozsony, Széchenyi-utca,** kívánatra prospektust, sorrendet stb. küld és felvilágosítással szívesen szolgál. ::::

Viszketegség, sömör, rüh.

Leggyorsabban elmulasztja a **dr. Fleisch-féle** eredeti **BARNA ZSÍR.**

Nincs szaga, nem p. szkít. Mindig eredeti peccsés, dr. Fleisch-féle kérjük. Próbátégely 1-60 K, nagy tégely 3 K, családi tégely 9 K. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető: **dr. Fleisch E.** «Korona-gyógyszertára, Győr.

Előfizetési árak
Egész évre . . . 12
Félévre 6
Negyedévre . . . 3
Hirdetési díj: Egyházas
petítor egyszeri hirdet
15 l. Közlemények sora

áhítoz minden
geinek, gyerme

Eltűnt a pia
ból, el minden
takarmányinség
kolni a nagy te
a legelők, ha
de ellátják a t

Alig van na
panaszorokat,
hogy tenni ke
valamit a tejm
minden panasz
naszos szó a t
a túlhajtott tú
amelyhez ugya
ember, mert az

Eperjesen go
különbféle túró-
lyek hihetetlen
rolják össze —
jával — a teh
liptói túró címe
koronájával do

Ezért tűnik
ember és a te
meg számításá
ezért nem hoz t

Ezért kellene
lépni, hogy a
ne dolgozhassá
kének a tejét,
zadó erszényei
tömjük s megfő
ségét a tejtől.

Nem keress
ságot, amelyne
a bajon segí
jobban ismeri
akiknek a kö
kell szolgálnu
szóval fordulni
sághoz vagy ha
valamit a város

Kedden,

szerdán,